

**Z**amanında qərənfil  
mən də əzizləmi-  
şəm...

Zamanında mənim də  
duyğularımın dilmancı qə-  
rənfil olub...

27 ildi qərənfillərə könül  
xoşluğuyla baxa bilmirik...

27 ildi qərənfilü ümum-  
xalq qəhərinin təmsilçisi  
bilirik...

27 ildi qərənfilə şair  
misrasıyla müraciət ələyi-  
rik: ağla, qərənfil, ağla...

Onsuz da unutmadiğı-  
mız, unutmayaçağımız  
dərd ötən illərin yanvarında  
bir boy da dikəlik, "Müstə-  
qəilliyin yolu şəhidlikdən  
keçir" - deyirdi. Duyanlar  
duyurdu; məmləkət bo-  
yunca hamı duyurdu. İndi  
də belədi. Duyanlar indi  
də belə duyur; məmləkət  
belə duyur. Mənə belə gəlir  
ki, bu duyum "əllərini  
gözünün üstünə qoyub"  
ötən ilin aprelinə boylanır.  
Bu ilin yanvarında Lələtə-  
pə ovqatı, Bayraqtəpə ov-  
qatı hiss olunur; bu ovqat  
sazağı sındıran, şaxtanı  
"yumşaldan" ovqatdı. Bu  
ovqata zaval yoxdu!..

Yenə yarırdı...

Diqqətimi qərənfillərin  
duruşu çəkir. Ötən ilki  
məhzunluğun azaldığını  
hiss ələyirəm. Nədəndi  
bu? Şəhidlik unudulmur  
axı. Niyə ağlamır qərənfil-  
lər? Niyə Şəhidlər xiyaba-  
nına gətirən yollar boyun-  
ca qərənfil hönkürtüsü  
əşidilmir?...

Şəhidlər unudulmur.  
Bəs qərənfillər illərlə şə-  
hidlərə, şəhidliyə ad olan  
qəhəri bu il niyə şair kəla-  
mıyla anmır? Bu il qərən-  
fillər unudulması müm-  
künsüz olan qəhərini  
"udur" elə bil: ləçəklərinin  
"qəhər köynəyi" görün-  
mür, titrəyişinin göynəyi  
hiss edilmir; qərənfillər bu  
il ağlamır...

Bu ilin yanvarında hiss

*20 Yanvar faciəsi*

## Qərənfillər daha ağlamır...



edilən Lələtəpə ovqatı,  
Bayraqtəpə ovqatı var. Bu  
ovqat qərənfillərin qəhəri-  
nə toxdaqlıq olub.

Sabah yanvarın 19-  
du...

27 ildi yanvarın 20-sin-  
də Şəhidlər xiyabanına-  
can qərənfillər düzüləcək.  
Görənlər bu bəşəri ziyarəti  
azadlığa, müstəqilliyə içi-  
lən and biləcək, səhidlərin  
amalına sədaqət andı bil-  
ləcək...

Həmin gün yenə öz qə-  
hərini unudub ümumxalq  
qəhərinin zərrəsi olanlar  
gələcək bura. Milyonlar  
gələcək. Əllərdə uçanan  
qərənfillər yenə qəhərin,  
kədərin dilmancı olacaq.  
27 ilin o üzündə törədilmiş  
qətləmin azalmayan-so-  
zalmayan ağrı-acısı dü-  
şüncələri yenə silkələyən-  
cək. Dözümlülər öz yerin-  
də, qərənfilləri toxdaqlı  
gören kövrəklər də qəhəri-  
ni dodaqlarında dondura-  
caq; 27 il bu yola, bu xiyab-  
ana, qəhər görkəmində

sərilən qərənfillər 27 yaşlı  
cavanların qəhərini sezin-  
cə qəhərləndirəcək. Qə-  
rənfillərin qəhərini ürkə-  
cək-ürkəkək əsən meh  
pərdələyəcək. "Şəhidliyi-  
lə müstəqilliyimizə yol  
açanların ruhunu nigarən-  
çılıqdan siz xilas edəcə-  
siniz. Lələtəpədən, Bay-  
raqtəpədən başlanan yol  
Şuşaya aparacaq. Bu  
uğur üstəyik. Ürəyinizi o  
ovqata kökləyin. Qəhər-  
lənməyin..." - qərənfillərin  
titrəyişindən bunlar oxu-  
nacaq.

Qərənfillər ağlamır...

İllərlə Şəhidlər xiyabanı-  
na qızlarla gedərdim.  
Üç ildi nəvələrim də bizim-  
lə gedir. Leyla kimsənin  
əşidə bilməyəcəyi səsle  
"Ağla qərənfil, ağla"nı pı-  
çıldayacaq. Anasına sığı-  
naraq, əlindəki qərənfilləri  
sinəsinə sıxaraq, qərənfil-  
lərin ləçəklərini göz yaşla-  
rıyla isladacaq. Larisanın  
məzarı önündə ayaq sax-  
layacaq. Anasına baxa-

caq. Çəkingən addımlarla  
məzara yaxınlaşacaq. Ev-  
dən çıxalı bərk-bərk yapış-  
dığı qərənfilləri qərənfil-  
lərin sırasına qoyacaq və bi-  
zi doluxsunan görüb özü  
də doluxsunacaq...

Qərənfillər ağlamır...

Nəvələrim də böyüyə-  
cək. Azərbaycanın işıqlı  
sabahlarının vətəndaşları  
sırasında onlar da bu ün-  
vanın müqəddəsliyini biz-  
lər kimi yaşayacaq. Qızım  
qızı yaşında olanda özü  
yaşda uşaqların sızılıtısı-  
na, "Ata!" harayına boyla-  
nardı. Çətinliklə ovundu-  
rardım. İndi qızını ovundu-  
racaq. Nə deyəcək qızı-  
na? O vaxtlar bu yaşda  
olanda məndən eşitdikləri-  
ni, sonralar dərk elədikləri-  
ni deyəcək, şəhid anaları-  
nın səssiz baxışlarından  
oxuduqlarını deyəcək, ...  
Bir də deyəcək ki, müstə-  
qilliyimizi bu şəhidlik qa-  
zandırdı!..

Nəvəm bizdən soruşa-  
caq: "Qərənfillər niyə ağ-  
lamır?". Dərk edəcəkmə,  
etməyəcəkmə, qızım bu-  
nun fərqinə varmadan de-  
yəcək: müstəqilliyimiz na-  
minə şəhid olanlara  
ümumxalq sevgisi azala  
bilməz, qızım. Qərənfillər  
Böyük Qələbə ərəfəsində  
olduğumuza görə ağla-  
mır...

Qərənfillər şəhidlərin  
ruhunu narahat etməmək  
üçün ağlamır...

Müstəqilliyimizə görə  
ağlamır...

Torpaqlarımızın işğal-  
dan azad ediləcəyi inamı-  
na görə ağlamır...

"Mayəsi də, qayəsi də  
nur olan" (Məmməd Araz)  
Azərbaycanımıza görə  
ağlamır qərənfillər...

Qərənfillər daha ağla-  
mır...

**Rəşid HÜSEYNOV,**  
**"Azərbaycan Ordusu"**